
OPONENTSKÝ POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

V Praze, dne 5.6. 2014

Jméno studenta: Žaneta Hadrboľcová

Název práce: „Pěstounská péče na dobu přechodnou v České republice a její situace v důsledku legislativních změn“

Ve své diplomové práci s názvem „Pěstounská péče na dobu přechodnou v České republice a její situace v důsledku legislativních změn“ se autorka zaměřila na problematiku náhradní rodinné péče, což je, vzhledem ke skutečnosti, že 1. ledna 2013 vstoupila v účinnost významná novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která v této oblasti přinesla řadu poměrně velkých změn, aktuální a relevantní téma.

Z práce bohužel není jednoznačně zřejmé, jaký je přesný cíl práce. Autorka totiž v kapitole o cílech práce uvádí, že cílem je zhodnocení situace v oblasti pěstounské péče po novele – tedy změn v dlouhodobé i přechodné pěstounské péči, ovšem na jiných místech hovoří o tom, že se chce zaměřit specificky na pěstounskou péči na přechodnou dobu. I název práce je formulován tak, že by čtenář očekával především zaměření na pěstounskou péči na přechodnou dobu. Autorka nicméně jak v teoretické, tak v praktické části práce věnuje téměř shodný prostor pěstounské péči krátkodobé i dlouhodobé. Autorka buď měla tedy napříč prací jasně uvádět, že se věnuje dlouhodobé i přechodné pěstounské péči, nebo pokud bylo jejím záměrem zpracovat práci zaměřenou na pěstounskou péči na přechodnou dobu, vypustit pasáže věnované dlouhodobé pěstounské péči, protože ty by již v tomto případě nebyly relevantní.

Pokud jde o teoretickou část práce, autorka vychází i z velmi aktuálních zdrojů, což je chvályhodné. Na druhou stranu, v některých případech se nejedná o zcela vhodné zdroje pro odborný text, jakým je bakalářská práce (článek z Parlamentních listů jako zdroj informace o „nedostatečnosti“ počtu pěstounů, koncepce MŠMT jako zdroj informací o dopadech ústavní péče). Také bych vytknul absenci jakýchkoli zahraničních zdrojů a literatury. Přitom, pokud jde o problematiku náhradní rodinné péče, kde zatím stále není příliš mnoho české literatury, by byla zahraniční literatura velkým obohacením práce.

Pokud jde o teoretická východiska, za nedostatek také považuji absenci zahrnutí teorie vztahové vazby (attachmentu) – závěry této teorie ohledně důležitosti vztahové vazby pro děti sehrály velmi důležitou roli v rozvoji pěstounské péče na přechodnou dobu v zahraničí i v České republice. Odkazy na tuto teorii se objevovaly v řadě materiálů argumentujících pro přijetí novely.

Autorka poměrně podrobně popisuje metody výzkumu, chvályhodné je to, že reflektuje omezení související s výběrem respondentů, podrobný popis průběhu rozhovoru i analýzy dat. Pouze bych vytknul nesprávný popis zvolené metody výzkumu, kdy autorka uvádí, že uplatnila metodu osobní deskriptivní případové studie, která podrobně zkoumá názory, motivace a příčiny chování několika lidí. Ve skutečnosti autorka se svým výzkumu nepopisuje chování svých

respondentů, ani jeho příčiny a motivace, ale provedla v podstatě „expertní rozhovory“, v jejichž rámci s respondenty probrala jejich názory na situaci v České republice v oblasti péstounské péče a jejich hodnocení změn, které přinesla novela. Ve prospěch autorky částečně hovoří to, že na této chybě se podílela i skutečnost, že v učebnici Hendla, z níž autorka vychází, expertním rozhovorům není věnován prostor. Nicméně autorka mohla čerpat z učebnic metod analýzy a tvorby politik.

S tím, že autorka zcela nereflektovala, jakou metodou vlastně pracuje, souvisí i to, že nereflektovala, pro řešení, jakých výzkumných otázek je metoda expertních rozhovorů vhodná a jaká jsou její omezení. Autorka nereflektovala, že provedený kvalitativní výzkum formou expertních rozhovorů může poskytnout odpovědi na otázky jako, zda je příprava péstounů dostatečně podrobná, nebo o tom, s *jakými typy* problémů se péstouni setkávají, ovšem v případě otázek ohledně *četnosti výskytů* problémů, *míry* informovanosti, *jak častý* je jaký typ motivace, péstounů a dalších otázek souvisejících se stavem péstounské péče v ČR, jsou její zjištění pouze o více či méně kvalifikované odhady. U takových otázek je třeba buď vycházet z kvantitativních dat, pokud jsou k dispozici, nebo důsledně reflektovat, že zjištění uváděná v práci jsou expertními odhady. I přesto praktická část práce přináší řadu zajímavých zjištění a odpovědí na otázky, na které zvolená výzkumná metoda může odpovědi poskytnout.

Místy se vyskytovala nepodložená tvrzení, aniž by to bylo reflektováno, nicméně většinou autorka svá tvrzení podkládá. Formální stránka práce je v pořádku. Autorka řádně odkazuje na zdroje. Pokud jde o stylistiku, práce je dobře a srozumitelně napsaná. Nezaznamenal jsem překlepy a gramatické chyby. Autorka většinou dodržuje pravidla odborného stylu.

Přes uvedené výtky, bakalářská práce Žanety Hadrbovcové naplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci.

Vzhledem k výše uvedenému bakalářskou práci Žanety Hadrbovcové **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

Mgr. Jan Klusáček

Otázky k obhajobě

1. Na jaké otázky související se stavem péstounské péče v ČR poskytl Vámi provedený výzkum validní odpovědi, pro odpovědi na jaké otázky by měl být proveden další výzkum?